

MTR majandustegevusteade EP10033667-0001
MATER majandustegevusteade MP0008-00

Töö nr 191294

Tellija: Alutaguse Vallavalitsus

Taotleja: Riigimetsa Majandamise Keskus

Objekti asukoht: Ida – Viru maakond
Alutaguse vald
Pootsiku küla

TÖRZAPI TEE DETAILPLANEERING

Juhatusel liige (allkirjastatud digitaalselt) **Avo Sulger**

Autor (allkirjastatud digitaalselt) **Priit Alekand**

Vastutav spetsialist (allkirjastatud digitaalselt) **Kalev Raadla**

Tallinn 2019

SISUKORD

SELETUSKIRI	3
1 Sissejuhatus	3
1.1 Planeeringu koostamise alus	3
1.2 Planeeringu finantseerija.....	3
1.3 Planeeringu koostaja	3
2 Planeeringu üldeesmärk ja andmed planeeringuala kohta	3
3 Arvestamisele kuuluvad planeeringud ja dokumendid	3
4 Olemasoleva olukord	4
4.1 Olemasoleva situatsiooni kirjeldus	4
4.2 Kehtivaid kitsendused ja looduskaitsetised piirangud	5
5 Planeeringu lahendus	6
5.1 Detailplaneeringu koostamise aluskaart	6
5.2 Asukoha valik.....	6
5.3 Planeeritava ala sihtotstarve muutmise vajadus	6
5.4 Ehitusõigused	6
5.5 Arhitektuursed nõuded.....	7
5.6 Alale planeeritavad ehitised ja rajatised	7
5.7 Kujad.....	7
5.8 Tehnovõrkude ja rajatiste asukohad	7
5.9 Keskkond, haljastus ja heakorrastus.....	7
5.10 Keskkonnatingimuste seadmine	7
5.11 Inimtegevusest lähtuva kahjuliku mõju piiramine	8
5.12 Servituutide määramise vajadus	8
5.13 Ehituskeeluvööndi vähendamise ettepanek.....	8
5.14 Üldplaneeringu muutmise ettepanekud	8
5.15 Planeeringu kehtestamisest tulenevate võimalike kahjude hüvitaja.....	9
5.16 Planeeringu rakendamise võimalused.....	9
6 PLANEERINGU JOONISED.....	10
7 LISAD	13

SELETUSKIRI

1 Sissejuhatus

1.1 Planeeringu koostamise alus

Leping detailplaneeringu koostamise tellimise ja finantseerimise kohta. Iisaku 15.10.2018.

Alutaguse vallavolikogu otsus „Törzapi tee detailplaneeringu koostamise algatamine ja selle keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamata jätmise“ Iisaku 25.10.2018 nr 111;

1.2 Planeeringu finantseerija

Riigimetsa Majandamise Keskus
Registrikood 70004459
Viljandi mnt. 18b, 11216 Tallinn
tel. 6767309

1.3 Planeeringu koostaja

AS Projekteerimisbüroo Maa ja Vesi
Registrikood 10033667
Tulika 19, 10613 Tallinn
tel. 6528408

2 Planeeringu üldeesmärk ja andmed planeeringuala kohta

Planeeringuala pindala on 0,5 ha ja paikneb Alutaguse valla Pootsiku küla territooriumil. Planeeringuala jääb kinnistule Alajõe metskond 21 (22401:003:0800). RMK poolt kavandatud tee jääb katastriüksustele Alajõe metskond 26 (12201:001:0850) ja Alajõe metskond 21 (22401:003:0800), viimasesse jääb ka kavandatav truup.

Detailplaneeringu eesmärgiks on:

- Tagada juurdepääs metsa ja matkaradade hooldustöödeks ja vältimaks 17 km pikkust ringi sõitmist, selleks kavandatakse uus metsatee ja truup Imatu oja;
- Imatu oja ehituskeeluvööndisse (50m) tee ehitusõiguse määramine;
- Imatu oja ehituskeeluvööndi vähendamine ja üldplaneeringu muutmise ettepaneku tegemine.

3 Arvestamisele kuuluvad planeeringud ja dokumendid

- Leping detailplaneeringu koostamise tellimise ja finantseerimise kohta. Iisaku 15.10.2018.;
- Riigimetsa Majandamise Keskus, lähteülesanne;
- Metsakuivenduse ja -teede ehitusprojekti näidiskoesseis 2014.;
- Keskkonnaameti kiri 03.05.2018 nr 7-9/18/5692-2 „Seisukoht Alajõe teede ehitus ja rekonstrueerimisprojekti kohta“;
- Alutaguse vallavolikogu otsus „Törzapi tee detailplaneeringu koostamise algatamine ja selle keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamata jätmise“ Iisaku 25.10.2018 nr 111;
- Törzapi tee rajamise, seonduvalt Imatu oja kavandatud silla rekonstrueerimise või terastruubiga asendamisega, DP kava KSH eelhinnang. Alkranel OÜ, 2018.

- Üleriigiline planeering „Eesti 2030+“ Tallinn 2012;
- Ida-Viru maakonnaplaneering 2030+, Jõhvi/Tartu 2016;
- Planeerimisseadus;
- Veeseadus;
- Ehitusseadustik;
- Keskkonnaseadustiku üldosa seadus;
- Asjaõigusseadus;
- Looduskaitseadus;

4 Olemasoleva olukord

4.1 Olemasoleva situatsiooni kirjeldus

Planeeringuala pindala on 0,5 ha ja paikneb Alutaguse valla Pootsiku küla territooriumil. Planeeringuala jääb katastriüksustele Alajõe metskond 26 (12201:001:0850) ja Alajõe metskond 21 (22401:003:0800) ning kavandatav truup jääb Alajõe metskond 21 (22401:003:0800) kinnistule.

Planeeritav tee (ca 1,37 km) algab Valetu soo põhjaserval asuvalt teelt kinnistu Alajõe metskond 26 (12201:001:0850) ja lõpeb Alajõe metskond 21 (22401:003:0800) kinnistul asuval teel. Planeeritav tee asub osaliselt Imatu oja ehituskeeluvööndis ja truup asub täielikult Imatu oja ehituskeeluvööndis. Imatu oja on vastavalt looduskaitseaduse § 38 lg 4 kohaselt ehituskeeluvöönd 50m veepiirist.

Imatu oja (VEE1061700; Keskkonnaregister, 2018) valgala pindala 33,1 km² ning kuulub Viru alamvesikonda. Tegemist on 1A ehk tumedaveeline ja humiinaineterikas veetüübiga veekogu. Veekogu pikkus lisaharudega on 17,5 km ning see suubub Alajõe jõkke (VEE1061300) vasakult, suubumiskoha kaugus – 4,1 km (kavandatavast sillast või truubist). Ida-Eesti Veemajanduskavas (2016) täpsem info Imatu oja seisundi osas puudub.¹

Planeeritav teetrass jälgib väljakujunenud trassi ja truup planeeritakse vana lagununud silla kohale.

Teetrassi ala on suhteliselt tasane maapinna kõrgus varieerub vahemikus 37,50...41,50, madalam ala on oja kaldal ja kõrgem ala asub piketi 1+20 juures. Pinnakatteks on valdavalt raiesmikud ja männi ning segamets. Planeeritud teetrass läbib Imatu oja, mille põhja kõrgus varieerus mõõdistuspiirkonnas 36,10...36,25 m ning veepind oli mõõdistustööde ajal 37,14m. Oja on järskude nõlvadega ja tundlik erosioonile.

EELIS (Eesti Looduse Infosüsteem – Keskkonnaregister: Keskkonnagentuur, 26.07.2018) põhjal asuvad uue Tõrzapi tee trassist lõunasuunas (Imatu oja sillast ca 1 km lõunasuunas) järgnevad kaitseväärtused:

- *Natura 2000 elupaigatüüp siirdesoo- ja rabametsad (91D0*)*
- *Teder (Tetrao tetrix) – nimetatud ka ptk 1 - kuulub III looduskaitsekategooriasse. Paigalind.*
- *Sookurg (Grus grus) – nimetatud ka ptk 1 - kuulub III looduskaitsekategooriasse.*
- *Heletilder (Tringa nebularia) – nimetatud ka ptk 1 - kuulub III looduskaitsekategooriasse.*

¹ Keskkonnaregister

- *Punaselg-õgija (Lanius collurio) – nimetatud ka ptk 1 - kuulub III looduskaitsekategooriasse.*

Kaitstavaid taimeliike planeeriuualal ei esine.

Alal ehitusregistrisse kantud ehitisi ei paikne. Samuti puuduvad planeeringualal taristud (elektri-, sideliinid ja vee- ning kanalisatsioonitrassid) ning ei esine muinsuskaitse all olevaid objekte.

4.2 Kehtivaid kitsendused ja looduskaitserelised piirangud

Looduskaitseseadus 6. peatükk Rand ja kallas.

Ranna või kalda piiranguvöönd – 100 m.

§37 lg 3, Ranna või kalda piiranguvööndis on keelatud:

- 1) reoveesette laotamine;
- 2) matmispaiga rajamine;
- 3) jäätmete töötlemiseks või ladustamiseks määratud ehitise rajamine ja laiendamine, välja arvatud sadamas;
- 4) [kehtetu - RT I 2007, 25, 131 - jõust. 01.04.2007]
- 5) maavara kaevandamine;
- 6) mootorsõidukiga sõitmine väljaspool selleks määratud teid ning maastikusõidukiga sõitmine, välja arvatud riiklikuks seireks, kaitstava loodusobjekti valitsemisega seotud töödeks või tiheasustusalal haljasala hooldustöödeks, kutselise või harrastuskalapüügi õigusega isikul kalapüügiks vajaliku veesõiduki veekogusse viimiseks, pilliroo varumiseks ja adru kogumiseks ning maatulundusmaal metsamajandustöödeks ja põllumajandustöödeks.

Ranna või kalda ehituskeeluvöönd – 50 m.

§38 lg 3, Ranna või kalda ehituskeeluvööndis on uute hoonete ja rajatiste ehitamine keelatud.

Veeseadus §29. Veekaitsevöönd

§29 lg 2 p 2, Ranna või kalda veekaitsevöönd – 10 m.

§29 lg 4 Veekaitsevööndis on keelatud:

- 1) maavarade ja maa-ainese kaevandamine ning geoloogilise uuringu teostamine;
 - 2) puu- ja põõsarinde raie ilma Keskkonnaameti nõusolekuta, välja arvatud raie maaparandussüsteemi eesvoolul maaparandushoiutööde tegemisel;
 - 3) majandustegevus, välja arvatud veest väljauhutud taimestiku eemaldamine, heina niitmine, roo lõikamine, heina ja roo koristamine ning Keskkonnaameti nõusolekul ja tingimustel karjatamine mererannikul;
 - 4) väetise, keemilise taimekaitsevahendi ja reoveesette kasutamine ning sõnnikuhoidla või -auna paigaldamine. Lubatud on taimekaitsevahendi kasutamine taimehaiguste korral ja kahjurite puhanguliste kollete likvideerimisel Keskkonnaameti igakordsel loal.
- Vööndite laiuse arvestamise lähtejoon on põhikaardile kantud veekogu piir (tavaline veepiir).*

Keskkonnaseadustiku üldosa seadus §38. Kallasrada.

§38 lg 2, kallasrada 4 m;

§38 lg 3, ajutine kallasrada 2 m*.

* Kui kallasrada on üle ujutatud, on kallasrajaks kahe meetri laiune kaldariba veeseisu piirjoonest.

Planeeringuala ulatub osaliselt järgmistele kaitsealadele:

5 Planeeringu lahendus

5.1 Detailplaneeringu koostamise aluskaart

Detailplaneeringu koostamisel kasutati:

- Maa-ameti kaardirakendust
- AS PB Maa ja Vesi poolt koostatud geodeetilist mõõdistust ja pinnase uuringut (07.11.2018a). Uurimistööd tehti juhendi „Metsakuivenduse ja -teede ehitusprojekti näidiskooseis 2014“ järgi. Uurimistööde käigus mõõdistati teetrass ja paigaldati piketid. Pikettide tähisteks on puitvaiad kuhu on niiskuskindla markeriga kantud pikettide numbrid. Piketid paigaldati trassi iseloomulikesse kohtadesse vahekaugusega 100 meetri. Teetrass mõõdistati GPS-seadmega Trimble R4 GNSS, koordinaadid on määratud L-EST süsteemis ja EH2000 kõrgussüsteemis.

5.2 Asukoha valik

Planeeritava tee asukoha valikul on aluseks võetud RMK poolt koostatud lähteülesanne ja selles esitatud asendiplaan. Teetrassi kujundamisel on lähtutud väljakujunenud liikumissuundadest.

Planeeritud tee peab vastama II klassi metsatee nõuetele ja kõik tee koosseisu kuuluvad konstruktsioonid (katend ja truup) peavad vastama koormusnõudele 40 tonnise metsaveokist ja 50 a kestvuseast.

Ehitusseadustik § 93 lg (1) Metsatee on riigi omandisse jäetud maal paiknev valdavalt riigimetsa majandamiseks kasutatav tee. Metsateed võib kasutada igäüks, kui riigimetsa majandamist korraldab isik või riigiasutus ei ole metsateed või selle osa sulgenud või metsateel liiklust piiranud. Valdavalt kasutatavad teed hooldus- ja metsaveo sõidukid.

5.3 Planeeritava ala sihtotstarve muutmise vajadus

RMK poolt planeeritava tee teekoridori (2,76 ha), valdav osa (2.01ha) asub katastriüksustel Alajõe metskond 26 (12201:001:0850) ja Alajõe metskond 21 (22401:003:0800) mille sihtotstarve on maatulundusmaa 100%. Planeeringuala jääb täies ulatuses katastriüksuse Alajõe metskond 21 (22401:003:0800) territooriumile. Kuna katastriüksuste kasutaja/hooldaja on sama, siis puudub vajadus eraldi katastriüksuse (teemaa) moodustamiseks. Seega planeeringus ei tehta ettepanekut maa sihtotstarbe muutmiseks.

5.4 Ehitusõigused

Ehitatav tee asub osaliselt Imatu oja ehituskeeluvööndis (looduskaitseaduse (LKS § 38 lg 1 p 4 kohaselt 50 m veepiirist). LKS § 38 lg 3 kohaselt on ranna või kalda ehituskeeluvööndis uute hoonete ja rajatiste ehitamine keelatud. LKS § 38 lg (4) ja 5 sätestavad ranna või kalda ehituskeeluvööndis ehitamiseks erandid. Nimetatud sätte lg (5) p 9 kohaselt ei lase ehituskeeld kehtestatud detailplaneeringu või kehtestatud üldplaneeringuga kavandatud sillale ja p 10 kohaselt avalikult kasutatavale teele.

Kuna planeeritav tee ei ole avalikuks kasutuseks siis LKS § 38 lg (4) ja (5) ei kehti antud teele ja sillale siis tehakse planeeringus ettepanek ehituskeeluvööndi vähendamiseks.

Planeeringus nähakse ette teekoridori laiuseks 20m mis läbib Imatu oja piiranguvööndit ja ehituskeeluvööndit.

5.5 Arhitektuursed nõuded

Arhitektuurseid nõudeid ei esitata.

5.6 Alale planeeritavad ehitised ja rajatised

Alale on planeeritud II klassi metsatee pikkusega 1,37 km millest planeeringuala hõlmab ca 100 m pikkust lõiku. Tee laiuseks nähakse ette 4,5 m ja teekoridoriks 20 m. Tee osaks on üks (1) terasest truup (asub planeeringualal). Teemaale on planeeritud järgnevad tööd:

- Tee, koos muldkeha ja nõvadega;
- vana silla demonteerimine ja utiliseerimine;
- uus terastruup.

Teetrassi koridori (2,76 ha) alla jäävad puud on lubatud eemaldada.

5.7 Kujad

Planeeringus kujasid ette ei nähta.

5.8 Tehnovõrkude ja rajatiste asukohad

Planeeringualal tehnovõrgud puuduvad ja uusi tehnovõrke ei planeerita.

5.9 Keskkond, haljastus ja heakorrastus

Teekoridori ulatuses eemaldatakse võsa, puud ja eemaldatakse kannud. Puit tükeldatakse, võsa hakitakse ja veetakse minema. Kannud juuritakse, raputatakse puhtaks ja veetakse minema. Kahjustatud teed ja haljastus tuleb taastada. Likvideeritavad rajatised ja muu ehituspraht tuleb utiliseerida.

5.10 Keskkonnatingimuste seadmine

Kuna planeeritud tee asub osaliselt ja sellest tulenevalt toimub tegevus Imatu oja ehituskeeluvööndis (looduskaitseaduse (LKS) § 38 lg 1 p 4 kohaselt 50 m veepiirist), siis tuleb ehitustööde planeerimisel järgida mitmeid nõudeid.

- Enne ehitustööde alustamist tuleb võtta vee erikasutusluba, kui truupide rajamisel on tegu tahkete ainete uputamisega veekokku, veeseaduse §8 lõike 2 punkti 7 kohaselt.
- Tööde ajaks paigaldada veekogu kaldale mõõtelatt, millelt fikseerida veetase vähemalt 2 korda päevas. Visuaalse vaatluse põhjal teha samaaegselt märke ka õli- ja kütuselekete puudumise või ilmnemise osas, rakendades viimasel juhul ka alal paiknevat ohutusvarustust. Keskkonnaohtliku olukorra tekkimisel informeerida juhtunust Päästametit telefonil 112, Keskkonnainspeksiooni ja kohalikku omavalistuse ning asuda koheselt kahju likvideerima.
- Pinnase paigaldamisel tuleb rangelt jälgida, et setted ei valguks veekokku. Valingvihmade korral ehitustööd peatada ja oodata veetaseme langust veekogus. Pinnastammid (ajutised ja nende kasutamisel) katta nende rajamise järgselt (nt koormakattekillega).
- Voolava vee erodeerivale mõjule alluva peeneteralise materjali kasutamine ajutise tõkkesammiga täitematerjalina on keelatud.
- Ehituse käigus tekkivad lammutus ja ehitusjätmed tuleb viia jäätmekäitluse ettevõttesse või ladustuspaika.
- Purustatud või vigastatud teekatted, kuivendussüsteem (kraavitus) ja haljastus tuleb taastada või asendada.

- Tehnika - valvetingimused, tehnika hoolduskohad ning korrad ja reostustõrje vahendite olemasolu fikseerida igapäevaselt.
- hooldustingimused - rajatise kontroll ja hooldusvajaduse (sh tegevuste loend, sh vooluvee takistuste eemaldamise vajadus) visuaalne määramine ning teostamine - minimaalselt kord aastas.

Planeeringuga ei kavandata tegevusi, millega on ette näha olulise keskkonnamõju kaasnemist.

Planeeringualal ei asu ohtlike ainete ladestuskohti ega teisi jääkreostust tekitavaid objekte, ka ei ole kavandatud keskkonnaohtlikke rajatisi ja tegevusi.

5.11 Inimtegevusest lähtuva kahjuliku mõju piiramine

Käesolevas planeeringus taotletakse ehituskeeluvööndi vähendamist veepiirist 0 meetrini, st ka veekaitsevööndisse. Detailplaneeringuga kavandatav ei ole ehitustegevus vastuolus veekaitsevööndi eesmärgiga (kaitsta vett hajureostuse eest ja vältida veekogu kallaste uhtumist). Truubi projekteerimisel tuleb arvestada Imatu oja vooluhulkadega, tagamaks ohutu suurvete läbilaskmine ja üleujutusohutude minimeerimine. Ehitusalal tuleb projektis ette näha oja kallaste taastamine ja kindlustamine ning seeläbi erosioonikahjude vältimine. Kavandataval teel saab liiklusintensiivsus olema väike, seetõttu ei ole oodata, et tee eksploatatsiooniga kaasneks olulist kahjulikku mõju (nt liigne müra, saastunud sademete teke vmt). Arvestades, et nõuetekohaselt rajatud tee kaitseb kaldaid ja veekeskkonda omaalgatusliku oja ületuse eest ning väldib erosiooni teket järskude kallastega ojal, siis kokkuvõtvalt kavandatud tee rajamisel ei esine inimtegevusest kaasnevat kahjuliku mõju.

5.12 Servituutide määramise vajadus

Servituutide määramise vajadus puudub.

5.13 Ehituskeeluvööndi vähendamise ettepanek

Käesolevas planeeringus tehakse ettepanek Imatu oja ehituskeeluvööndi vähendamiseks silla ja metsatee rajamisvajaduse tõttu. Antud metsatee on vajalik tagamaks juurdepääs metsa ja matkaradade hooldustöödeks ja vältimaks 17 km pikkust ringi sõitmist hooldustöödel.

Ehitusseadustik § 93 lg (1) Metsatee on riigi omandisse jäetud maal paiknev valdavalt riigimetsa majandamiseks kasutatav tee. Metsateed võib kasutada igäüks, kui riigimetsa majandamist korraldav isik või riigiasutus ei ole metsateed või selle osa sulgenud või metsateel liiklust piiranud. Valdavalt kasutavad teed hooldus- ja metsaveo sõidukid. Kuna metsatee on metsa ja matkaradade majandamiseks ja hooldamiseks siis ei saa kohaldada LKS LKS § 38 lg (4) ja (5) avalikule teele käivat regulatsioone.

5.14 Üldplaneeringu muutmise ettepanekud

Alutaguse valla üldplaneeringu järgi kattub planeeringuala RMK rajad ja matkateega.

Käesoleva detailplaneeringuga tehakse ettepanek ehituskeeluvööndi vähendamiseks ja üldplaneeringusse muudatuse tegemiseks.

Looduskaitseadus § 40 lg (1) Ranna ja kalda ehituskeeluvööndit võib suurendada või vähendada, arvestades ranna või kalda kaitse eesmärgi ning lähtudes taimestikust, reljeefist, kõlvikute ja kinnisasjade piiridest, olemasolevast teede- ja tehnovõrgust ning väljakujunenud asustusest.

LKS § 40 lg (4) Ehituskeeluvööndi vähendamiseks esitab kohalik omavalitsus Keskkonnaametile taotluse ja planeerimisseaduse kohaselt:

- 1) vastuvõetud üldplaneeringu;
- 2) kehtestatud üldplaneeringu muutmise ettepanekut sisaldava vastuvõetud detailplaneeringu;

LKS § 40 lg (5) Keskkonnaamet hindab ehituskeeluvööndi vähendamise vastavust ranna või kalda kaitse eesmärgile ja käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatule.

LKS § 40 lg (6) Ehituskeeluvööndi laiuse suurendamine ja vähendamine jõustub kehtestatud üldplaneeringu või detailplaneeringu jõustumisel.

5.15 Planeeringu kehtestamisest tulenevate võimalike kahjude hüvitaja

Juhul kui planeeritava tegevusega tekitatakse kahju kolmandatele osapooltele, kohustub kahjud hüvitama vastava krundi igakordne omanik.

5.16 Planeeringu rakendamise võimalused

Detailplaneering on peale kehtestamist aluseks planeeringualal edaspidi koostatavatele ehituslikule projektile. Kohalik omavalitsusel on õigus välja anda planeeringus ettenähtud nõuetele täpsustavaid projekteerimistingimusi.

Planeeringuga ei tohi kolmandatele osapooltele põhjustada kahjusid. Selleks tuleb tagada, et rajatav tee ja rajatised ei kahjustaks naaberkruntide kasutamise võimalusi (kaasa arvatud haljastust) ei ehitamise ega kasutamise käigus. Juhul kui planeeritava tegevusega tekitatakse kahju kolmandatele osapooltele, kohustub kahjud hüvitama vastava katastriüksuse igakordne omanik.

Ehitamise või kasutamise käigus tekitatud kahjud tuleb tekitaja poolt hüvitada koheselt.

Ekspluatatsioonikulud katab maa igakordne omanik. Kuna Alutaguse vald ei ole antud kinnistu omanik ja planeeritav tee ei kuulu kohaliku omavalitsuse teede hulka siis Alutaguse vallale ei kaasne kohustusi planeeringus kavandatud tee ega rajatiste väljaehitamise ega edasise hoolduse osas.

6 PLANEERINGU JOONISED

7 LISAD